

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

Godišnje izvješće o provedbi Dobrovoljnog sporazuma „Zajedno protiv otpada od hrane“

#Hrana nije otpad

svibanj 2025.

SADRŽAJ:

1. Uvod.....	4
2. O sporazumu.....	6
3. Status provedbe.....	8
3.1. Broj i struktura Potpisnika.....	8
3.2. Obveze Potpisnika.....	9
3.2.1 Obveze iz skupine Proizvodnja i prerada.....	10
3.2.2 Obveze iz skupine Trgovina.....	11
3.2.3 Obveze iz skupine Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje.....	11
3.2.4 Obveze iz skupine Znanost i akademija.....	12
3.2.5 Obveze iz skupine Jedinice regionalne i lokalne samouprave.....	12
3.2.6 Obveze iz skupine Neprofitne organizacije.....	13
3.2.7 Obveze iz skupine Udruženja i tvrtke grupacije.....	14
3.3. Ostvareni pokazatelji.....	14
3.4. Pojedinačna Izvješća o napretku.....	15
3.5. Radna skupina za praćenje i ocjenu provedbe Dobrovoljnog sporazuma „Zajedno protiv otpada od hrane“.....	15
3.6. Portal Hrana nije otpad.....	16
4. Primjeri dobre prakse po sektorima.....	18
4.1. Primjeri dobre prakse iz skupine Proizvodnja i prerada.....	18
4.2. Primjeri dobre prakse iz skupine Trgovina.....	18
4.3. Primjeri dobre prakse iz skupine Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje.....	19
4.4. Primjeri dobre prakse iz skupine Znanost i akademija.....	19
4.5. Primjeri dobre prakse iz skupine Jedinice regionalne i lokalne samouprave.....	20
4.6. Primjeri dobre prakse iz skupine Neprofitne organizacije.....	21
4.7. Primjeri dobre prakse iz skupine Udruženja i tvrtke grupacije.....	22
5. Zaključak.....	24
Prilog 1.	25
Prilog 2.	26

#Hrana nije otpad

1. Uvod

Godišnje izvješće o provedbi Dobrovoljnog sporazuma „Zajedno protiv otpada od hrane“ (u daljnjem tekstu: Izvješće) izrađuje se u skladu sa člankom 8. Dobrovoljnog sporazuma „Zajedno protiv otpada od hrane“, a obuhvaća izvještajno razdoblje od dana potpisa Sporazuma (22. ožujka 2023. godine) do 31. prosinca 2024. godine.

Sukladno članku 7. Sporazuma, Potpisnici Sporazuma (u daljnjem tekstu: Potpisnici) su se obvezali na dostavu Izvješća o napretku u provedbi Sporazuma, i to svake godine za prethodnu kalendarsku godinu, izuzev za prvo izvještajno razdoblje koje obuhvaća razdoblje od verifikacije Provedbenog dokumenta Potpisnika, u kojem isti definira ciljeve i pokazatelje koje planira ostvariti za vrijeme pet godina trajanja Sporazuma, do 31. prosinca iduće ili tekuće godine.

Sukladno članku 8. Sporazuma, podaci iz dostavljenih Izvješća o napretku Potpisnika se koriste za izradu Zajedničkog godišnjeg izvješća u kojem se navode skupni pokazatelji ostvarenja individualnih ciljeva svih Potpisnika. Stoga je Izvješće izrađeno temeljem dostavljenih Izvješća o napretku Potpisnika te isto objedinjuje i analizira provedene aktivnosti i ostvarene pokazatelje.

Zajedničko godišnje izvješće se objavljuje najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodno razdoblje. Prvo zajedničko godišnje izvješće izrađuje se u 2025. godini.

Izvješća o napretku i Zajedničko godišnje izvješće su javni dokumenti i objavljuju se na službenoj Internet stranici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Internet portalu „Hrana nije otpad“ te na Internet stranici Potpisnika.

#Hrana nije otpad

2. O Sporazumu

Provedba Sporazuma je aktivnost utvrđena Planom sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine kojeg je Odlukom donijela Vlada Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 156/22) (u daljnjem tekstu: Plan) te reformske mjere C1.5. R4 „Unaprjeđenje sustava doniranja hrane“ iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost 2021.-2026.

U cilju provedbe Aktivnosti 1. iz Mjere 3. – Promicanje društvene odgovornosti prehrambenog sektora iz Plana, Ministarstvo je sklopilo dobrovoljne sporazume za sprječavanje i smanjenje otpada od hrane sa različitim skupinama dionika, uključujući subjekte u poslovanju s hranom iz sektora proizvodnje i prerade hrane, trgovine, ugostiteljstva, znanstvene i akademske zajednice, jedinica lokalne i regionalne samouprave, neprofitnih organizacija i inicijativa te udruženja, kojima potiče njihovu međusobnu suradnju i dijalog, razmjenu iskustva te definiranje zajedničkih ciljeva i aktivnosti, a sve u svrhu doprinosa ostvarenju smanjenja otpada od hrane u RH za 30% do 2028. godine.

Cilj Sporazuma je poticanje smanjenja otpada od hrane u svim fazama prehrambenog lanca putem dobrovoljnih instrumenata kroz:

- suradnju i dijalog različitih dionika
- razmjenu iskustva
- definiranje ciljeva i aktivnosti.

Potpisom Sporazuma, Potpisnici se obvezuju minimalno na smanjenja količina otpada od hrane u skladu sa svojim mogućnostima i okolnostima (primjenjivo na Potpisnike iz skupina: primarna proizvodnja, proizvodnja i prerada, trgovina i ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje) te na postizanje specifičnih ciljeva iz skupine obveznih aktivnosti. Potpisnici se mogu dodatno obvezati i na postizanje specifičnih ciljeva iz skupine dobrovoljnih aktivnosti.

Potpisnici se obvezuju u roku od 6 mjeseci od dana potpisivanja Sporazuma dostaviti Ministarstvu provedbeni dokument u kojem su definirani specifični ciljevi, pokazatelji ostvarenja, način provedbe i rokovi za ostvarenje specifičnih ciljeva (u daljnjem tekstu: Provedbeni dokument). Provedbeni dokument obuhvaća razdoblje trajanja Sporazuma, a prema potrebi, može se naknadno revidirati. Provedbeni dokument verificira Ministarstvo u roku od 30 dana od dana njegova zaprimanja, čime Provedbeni dokument postaje sastavni dio Sporazuma.

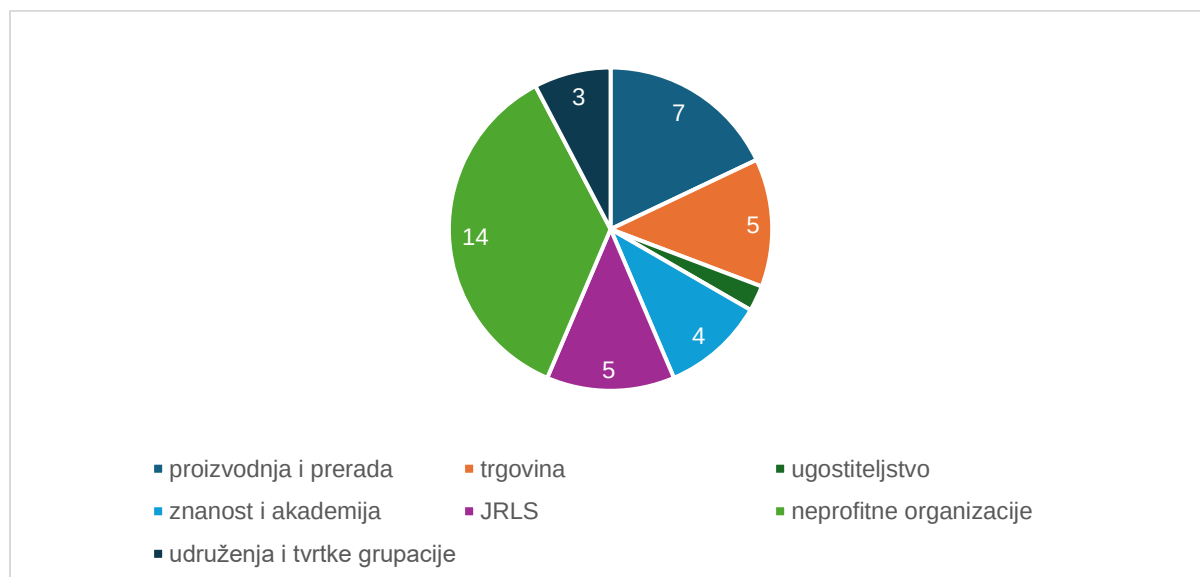
#Hrana nije otpad

3. Status provedbe

3.1. Broj i struktura Potpisnika

U izvještajnom razdoblju je od datuma potpisivanja Sporazuma, kada je Sporazum potpisalo 33 Potpisnika, pristupilo dodatnih 16 Potpisnika. Međutim, u istom razdoblju je iz Sporazuma istupilo 10 Potpisnika tako da Sporazum trenutno broji 39 Potpisnika (popis u Prilogu 1.).

Grafikon 1. Potpisnici prema skupinama Potpisnika

Gledajući prema skupinama Potpisnika, u skupini Proizvodnja i prerada, Sporazum trenutno broji 7 Potpisnika, od kojih 6 pripada kategoriji velikih poduzetnika, dok 1 pripada kategoriji malih poduzetnika.

U skupini Trgovina, Sporazum broji 5 Potpisnika, od kojih 3 velika trgovačka lanca, 1 veliki distributer hrane te 1 manji trgovački lanac.

U skupini Jedinice regionalne i lokalne samouprave, Sporazum broji 5 Potpisnika, od čega 2 grada, 2 županije i jedna općina.

U skupini Znanost i akademija, Sporazum broji 4 Potpisnika, od kojih su 3 fakulteta i jedan znanstveno-istraživački institut.

U skupini Neprofitne organizacije, Sporazum broji 14 Potpisnika, od kojih su 12 Potpisnika posrednici u doniranju hrane, a 2 Potpisnika su udruge koje se bave tematikom koja je vezana za hranu.

U skupini Udruženja i tvrtke grupacije, Sporazum broji 3 Potpisnika, od kojih su 2 udruženja i jedna tvrtka grupacija.

U skupini Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje, Sporazum ima jednog Potpisnika, dok u skupini Primarna proizvodnja još nema Potpisnika.

3.2 Obveze Potpisnika

U izvještajnom razdoblju je verificirano 38 Provedbenih dokumenata Potpisnika, u kojima Potpisnici definiraju ciljeve, aktivnosti i pokazatelje koje planiraju ostvariti za vrijeme trajanja Sporazuma. Za isto razdoblje je obvezu izvještavanja imalo 36 Potpisnika, čija su izvješća o napretku analizirana u nastavku, dok se u ovom odjeljku analiza fokusira na aktivnosti i pokazatelje za koje su se navedeni Potpisnici obvezali ostvariti u predmetnom razdoblju.

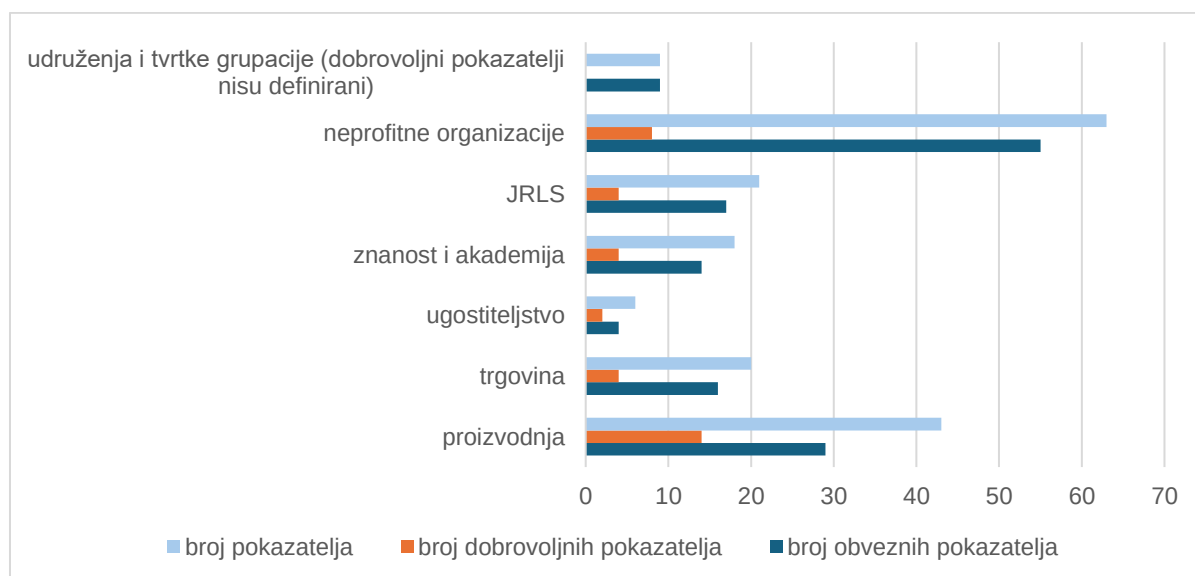
Sporazum definira skupine obveznih i dobrovoljnih aktivnosti (Prilog 2.), prema kojima su Potpisnici definirali svoje specifične ciljeve i pokazatelje.

Ukupno je definirano 180 pokazatelja koja su planirana ostvariti u izvještajnom razdoblju.

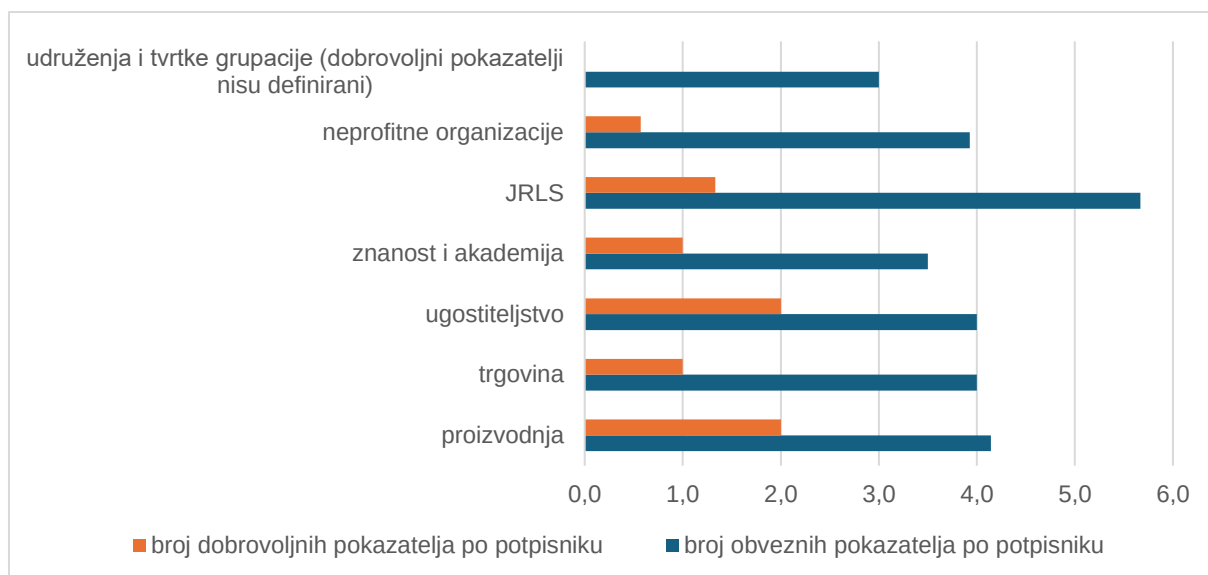
Od 180 pokazatelja, njih 144 pripada skupini obveznih aktivnosti, dok 36 pripada skupini dobrovoljnih aktivnosti. Gledano po skupinama Potpisnika, najviše zadanih obveznih pokazatelja ima skupina Neprofitne organizacije, dok gledano u jedinici broja obveznih pokazatelja po Potpisniku, najviše obveznih pokazatelja ima skupina Jedinice regionalne i lokalne samouprave.

Kad su u pitanju dobrovoljni pokazatelji, najviše zadanih dobrovoljnih pokazatelja ima skupina Proizvodnja i prerada, dok gledano u jedinici broj dobrovoljnih pokazatelja po Potpisniku, najviše dobrovoljnih pokazatelja ima skupina Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje te skupina Proizvodnja i prerada (Grafikon 2. i 3.).

Grafikon 2. Broj obveznih i dobrovoljnih pokazatelja po skupinama

Grafikon 3. Broj obveznih i dobrovoljnih pokazatelja po Potpisniku po skupinama

Vrste pokazatelja za aktivnosti se razlikuju ovisno o skupini Potpisnika, odnosno njihovom djelokrugu rada i razini postavljene ambicije. U nastavku je detaljni prikaz kako su Potpisnici po skupinama definirali svoje ciljane pokazatelje.

3.2.1 Obveze iz skupine Proizvodnja i prerada

Analizom se može zaključiti da je u skupini Proizvodnja i prerada u ovom izvještajnom razdoblju najviše pokazatelja bilo planirano u području doniranja hrane, zatim edukacije potrošača, uspostave sustava mjerenja otpada od hrane te objave dobrih praksi.

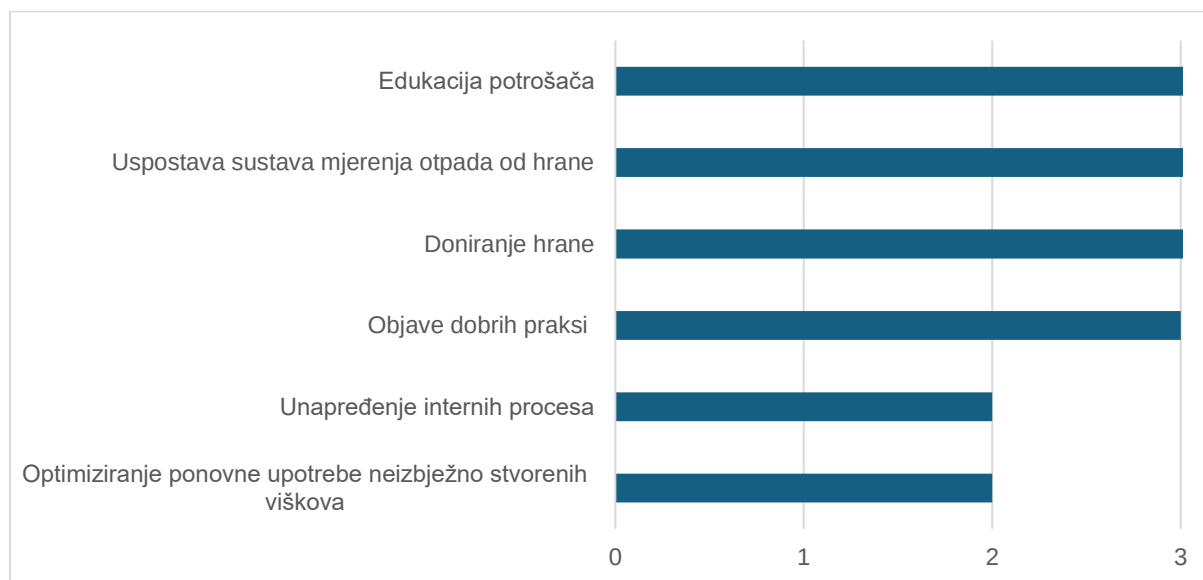
Grafikon 4. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Proizvodnja i prerada

3.2.2 Obveze iz skupine Trgovina

Analizom se može zaključiti da je u skupini Trgovina u ovom izvještajnom razdoblju podjednako pokazatelja bilo planirano u području edukacije potrošača, uspostave sustava mjerenja otpada od hrane, doniranja hrane te objave dobrih praksi.

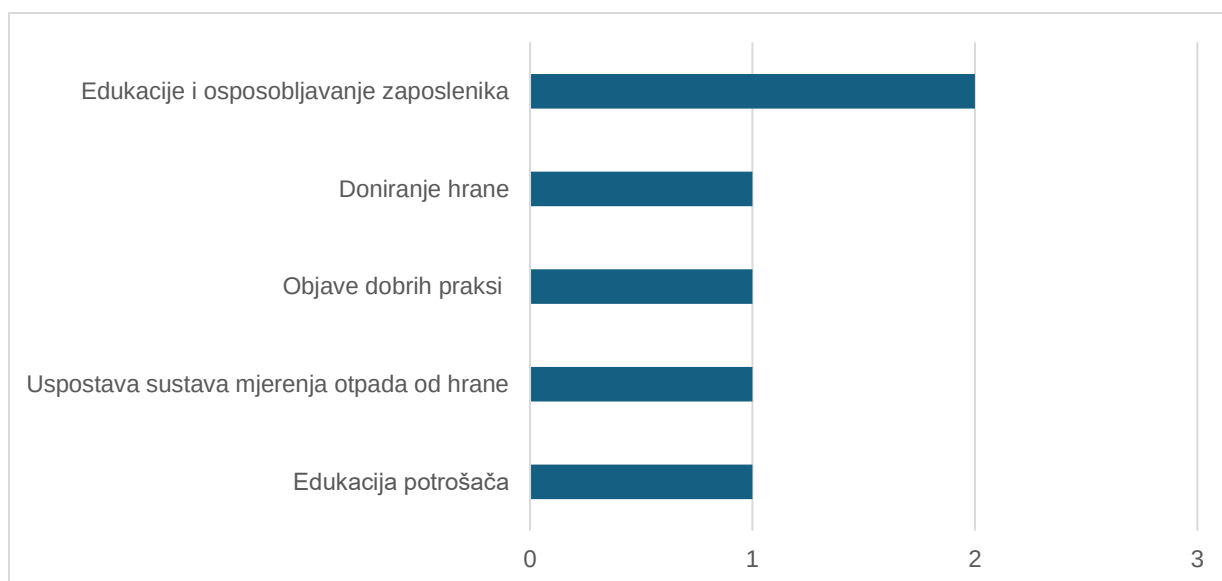
Grafikon 5. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Trgovina

3.2.3 Obveze iz skupine Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje

Analizom se može zaključiti da je u skupini Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje u ovom izvještajnom razdoblju najviše pokazatelja bilo planirano u području edukacije i osposobljavanja zaposlenika, dok je podjednako pokazatelja planirano za objave i širenja vlastitih dobrih praksi, doniranje hrane, uspostavu sustava mjerenja otpada od hrane te edukaciju potrošača.

Grafikon 6. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje

3.2.4 Obveze iz skupine Znanost i akademija

Analizom se može zaključiti da je u skupini Znanost i akademija u ovom izvještajnom razdoblju najviše pokazatelja bilo planirano u području razvoja istraživačkih projekata na temu sprječavanja otpada od hrane, a zatim u prijenos rezultata i istraživačkih radova u praksu, uvrštavanje teme u studentske programe te objave i širenja vlastitih dobrih praksi.

Grafikon 7. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Znanost i akademija

3.2.5 Obveze iz skupine Jedinice regionalne i lokalne samouprave

Analizom se može zaključiti da je u skupini Jedinice regionalne i lokalne samouprave u ovom izvještajnom razdoblju najviše pokazatelja bilo planirano u području edukacije potrošača, a zatim kod uključivanja sprječavanja otpada od hrane u strateške i planske

dokumente, razvoj projekata smanjenja otpada od hrane u tvrtkama i ustanovama pod vlastitom nadležnosti te objave primjera dobre prakse.

Grafikon 8. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Jedinice regionalne i lokalne samouprave

3.2.6 Obveze iz skupine Neprofitne organizacije

Analizom se može zaključiti da je u skupini Neprofitne organizacije u ovom izvještajnom razdoblju najviše pokazatelja bilo planirano u području edukacije potrošača, a zatim objave primjera dobre prakse te razvoja projekata za sprječavanje otpada od hrane te razmjene iskustava i repliciranja rezultata projekata.

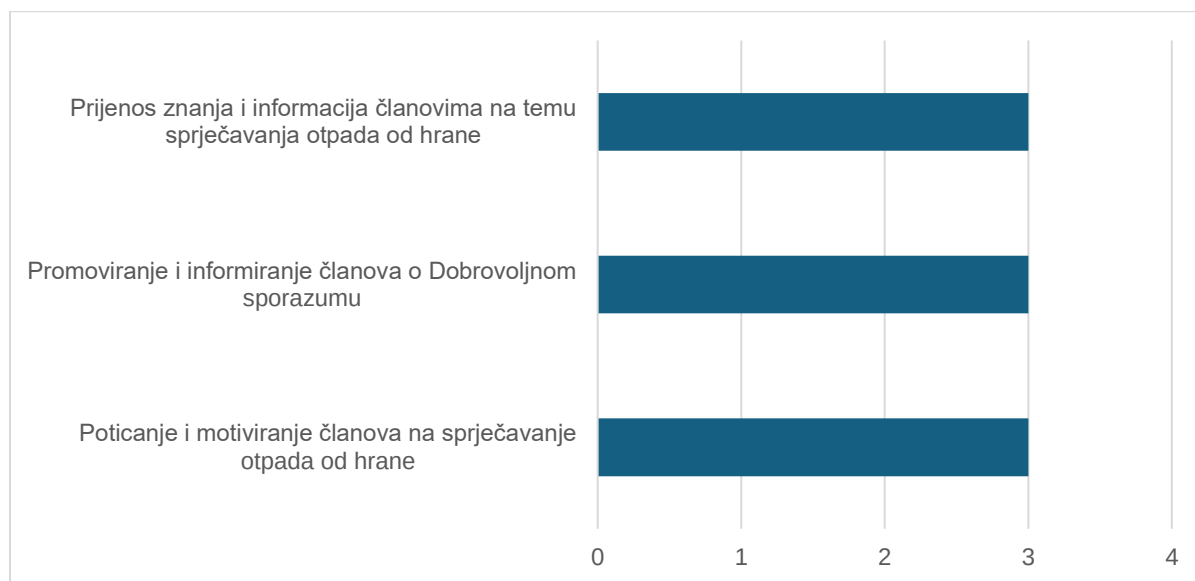
Grafikon 9. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Neprofitne organizacije

3.2.7 Obveze iz skupine Udruženja i tvrtke grupacije

Analizom se može zaključiti da je u skupini Udruženja i tvrtke grupacije u ovom izvještajnom razdoblju podjednako pokazatelja bilo planirano u području poticanja i motiviranja članova na sprječavanje otpada od hrane, promoviranja i informiranja članova o Dobrovoljnom sporazumu te prijenos znanja i informacija članovima na temu sprječavanja otpada od hrane.

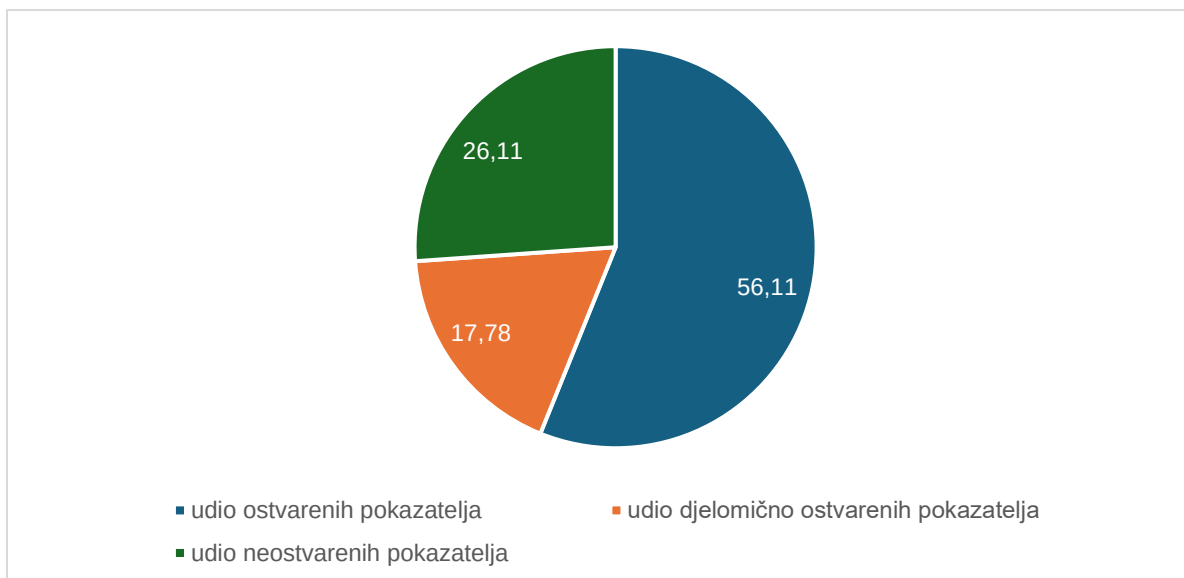
Grafikon 10. Broj pokazatelja prema vrsti aktivnosti u skupini Udruženja i tvrtke grupacije

3.3. Ostvareni pokazatelji

Od ukupno 180 planiranih pokazatelja u ovom izvještajnom razdoblju, ostvareno je njih 101 (56,11%), djelomično je ostvareno 32 (17,78%) pokazatelja, a 47 (26,11%) pokazatelja je neostvareno. Budući da od 47 neostvarenih pokazatelja, 16 pripada aktivnostima objave vlastitih dobrih praksi na portalu „Hrana nije otpad“, može se zaključiti da su Potpisnici velikim djelom ostvarili ili su bar jednim dijelom ostvarili pokazatelje iz ostalih skupina aktivnosti, a koje su detaljno opisane u odjeljku 3.2.

Grafikon 11. Udio ostvarenih, djelomično ostvarenih i neostvarenih pokazatelja u ukupnom broju pokazatelja po svim skupinama

Potpisnici iz skupina: Proizvodnja i prerada, Trgovina te Ugostiteljstvo i institucionalne skupine su se obvezali na smanjenje otpada od hrane do 2028. godine do kada traje Sporazum, a u skladu sa vlastitim mogućnostima. Potpisnici će o postignutim rezultatima po ovom pokazatelju izvještavati u 2028. godini. Međutim, uvidom u status provedbe, moguće je utvrditi da je došlo do smanjenja prosječne količine otpada od hrane na 100kg proizvedene/distribuirane hrane. Prema podacima iz 2022. godine, Potpisnici iz navedenih skupina su u prosjeku imali 3,78 kg otpada od hrane na 100 kg proizvedene/distribuirane hrane, dok su u izvještajnom razdoblju imali u prosjeku 3,34 kg otpada od hrane na 100 kg proizvedene/distribuirane hrane, što je smanjenje za 9%.

3.4 Pojedinačna Izvješća o napretku

Pojedinačna Izvješća o napretku sadrže detaljniji prikaz provedenih aktivnosti te ostvarenih pokazatelja Potpisnika, a dostupna su na portalu [Hrana nije otpad](#), službenoj stranici [Ministarstva](#) te na stranicama Potpisnika.

3.5 Radna skupina za praćenje i ocjenu provedbe Dobrovoljnog sporazuma „Zajedno protiv otpada od hrane“

U svrhu ocjene provedbe Sporazuma, osnovana je Radna skupina za praćenje i ocjenu provedbe Dobrovoljnog sporazuma „Zajedno protiv otpada od hrane“ (u daljnjem tekstu: Radna skupina).

Radnom skupinom predsjedava predstavnik Ministarstva, a čine ju predstavnici svih Potpisnika.

Radna skupina obavlja sljedeće poslove:

- prati provedbu i ocjenjuje napredak provedbe Sporazuma
- sastavlja zajedničko godišnje izvješće
- utvrđuje prilike za unapređenje zakonodavnog i drugih okvira povezanih sa ciljevima iz Sporazuma

te obavlja i druge poslove, za koje se ukaže potreba, a koji su povezani sa predmetom primjene i ciljevima Dobrovoljnog sporazuma.

U izvještajnom razdoblju je održana prva sjednica dana 2. prosinca 2024. godine na kojoj su predstavljeni primjeri dobrih praksi u sprječavanju nastajanja otpada od hrane po skupinama Potpisnika. Prezentacije su dostupne na [portalu Hrana nije otpad](#).

Na drugoj sjednici održanoj 14. travnja 2025. godine su prezentirani i raspravljani rezultati provedbe i nacrt godišnjeg izvješća te su Potpisnici naknadno dostavili svoje komentare koji su implementirani u konačno izvješće.

3.6 Portal *Hrana nije otpad*

U izvještajnom razdoblju je otvorena zasebna [rubrika Dobrovoljni sporazum "Zajedno protiv otpada od hrane"](#) na portalu *Hrana nije otpad*, kojeg je Ministarstvo pokrenulo kao jedinstveno mjesto za objavu informacija i razmjenu dobrih praksi iz područja sprječavanja otpada od hrane. U istoj rubrici je objavljeno 9 primjera dobrih praksi koje su Potpisnici dostavili u izvještajnom razdoblju, a na istom mjestu su objavljena i pojedinačna Izvješća o napretku, kao i ovo izvješće.

Sve navedene informacije su dostupne i na službenoj stranici [Ministarstva](#).

#Hrana nije otpad

4. Primjeri dobre prakse po sektorima

U ovom poglavlju su primjeri dobre prakse Potpisnika po skupinama Potpisnika, izdvojeni na temelju provedenih aktivnosti istih.

4.1 Primjeri dobre prakse u skupini Proizvodnja i prerada

Interni procesi
- ponovno upotrjebljeni nusproizvodi u proizvodnji kao vrijedne sirovine - osposobljavanje i edukacija djelatnika koji rukuju s hranom - praćenje količine otpada od hrane u svim organizacijskim cjelinama preko zajedničke baze podataka - ponovna upotreba poluproizvoda u proizvodnji - zasebno izdvojen i predan otpad od hrane kao hrana za životinje - ulaganje u edukaciju osoblja u svrhu smanjenja loma u proizvodnji kroz uvođenje sustava praćenja, izračun podataka polaznog stanja, izrada internih edukacija i dodjelu uloga - pravovremena identifikacija proizvoda na skladištu blizu isteka roka trajanja te diskontna prodaja vlastitim prodajnim kanalima - optimizirana proizvodnja kroz okrupnjivanje šarži te povezivanje proizvodnih serija
Edukacija potrošača
- organizirani kvizovi za potrošače - besplatne projekcije filma - integracija teme u kulinarski TV show - provedena edukativna kampanja na Internet stranici tvrtke - objave na specijaliziranim portalima tvrtke te društvenim mrežama - provedene edukacije djelatnika - provedene edukacije za učenike u dogovoru sa školama
Doniranje hrane
- sklopljeni sporazumi sa 23 posrednika u doniranju hrane - sklopljeni sporazumi sa 7 banki hrane - uključivanje u e-doniranje

4.2 Primjeri dobre prakse u skupini Trgovina

Interni procesi
- optimizirana ponovna upotrebe neizbježno stvorenih viškova hrane kroz dijeljenje besplatnih uzoraka

- objavljeno izvješće o evaluaciji smanjenja otpada od hrane
- promocija društveno odgovornog poslovanja
- definirane su vrste otpada koje se odnose na otpad od hrane, a koje mogu nastati u svim procesima tvrtke
- implementiran sustav predviđanja potražnje asortimana za voće i povrće

Edukacija potrošača

- financirani školski edukativni projekti
- financirane radionice za potrošače sa praktičnim primjerima za iskorištavanje hrane prilikom pripreme obroka i iskorištavanje viškova pripremljene hrane

Doniranje hrane

- sklopljeni sporazumi sa 3 posrednika u doniranju hrane i bankom hrane
- za sve novootvorene poslovnice ugovoreni posrednici
- svakodnevne donacije
- uključivanje u e-doniranje

4.3 Primjeri dobre prakse u skupini Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje

Interni procesi

- edukacija zaposlenika koji rukuju s hranom
- edukacija svih zaposlenika u svrhu smanjenja otpada od hrane u internoj kantini uz informiranje o količine bačene hrane protekli dan

Edukacija potrošača

- komuniciranje mogućnosti pakiranja ostataka hrane i odnošenje istih kući

Doniranje hrane

- doniranje viškova
- uključivanje u e-doniranje

4.4 Primjeri dobre prakse u skupini Znanost i akademija

Istraživački projekti

- provedeni istraživački projekti razvoja tehnologija i tehnika kojima bi se mogao smanjiti otpad od hrane ili valorizirati u svrhu proizvodnje visokovrijedne sirovine
- predstavljeni rezultati istraživačkih projekata fokusiranih na smanjenje otpada od hrane putem radionica i konferencija
- objavljeni znanstveni radovi koji se bavi tematikom smanjenja otpada od hrane
- prijenos rezultata i istraživačkih radova u praksu kroz objavu edukativnih materijala za širu javnost

Ostalo

- educirani studenti o hijerarhiji gospodarenja otpadom od hrane u sklopu redovite nastave
- obrađena tema sprječavanja otpada od hrane u završnim diplomskim radovima
- izrada doktorskih disertacija, diplomskih i završnih radova, a da uključuju pronalaženje novih načina korištenja i valorizacije ostataka i viškova sirovina i nusproizvoda iz procesa proizvodnje hrane kao jeftinih sirovina za neke nove proizvode te prijenos u praksu
- educirani zaposlenici
- ljetna škola sa temom otpada od hrane
- provedeni zajednički projekti sa privatnim sektorom

4.5 Primjeri dobre prakse u skupini Jedinice regionalne i lokalne samouprave

Strategije i interni procesi

- organizirane edukativne radionice za vlastite zaposlenike
- pokrenuti projekti smanjivanja nastajanja otpada od hrane u ustanovama i tvrtkama pod vlastitom nadležnosti (podružnica Zagrebačkog holdinga Vladimir Nazor- Hotel Tomislavov dom i Turistički apartmani Snježna kraljica) te nastavak provedbe projekta smanjenja bacanja hrane u OŠ dr. Mate Demarina u Medulinu
- poticanje izravne prodaje organizacijom prikladnih manifestacija, certifikacijom proizvoda malih poljoprivrednika te zelenom javnom nabavom u školama
- provedeno tjedno planiranje obroka s ciljem smanjenja otpada od hrane te unaprijeđena komunikacija između učitelja koji vode brigu o prisutnosti djece na ručku i školske kuhinje

Edukacija potrošača

- održane edukacije posjetitelja na prikladnim manifestacijama
- promicanje teme kroz organizaciju konferencija

Doniranje hrane

- održane edukativne prezentacije za proizvođače na temu doniranja hrane u suradnji sa lokalnim posrednicima u doniranju hrane

4.6 Primjeri dobre prakse u skupini Neprofitne organizacije

Razvoj projekata i suradnja

- prijava i provedba projekata za sufinanciranje jačanja infrastrukturnih kapaciteta za prijevoz donirane hrane
- prijavljeni projekti za smanjenje otpada od hrane
- provedena razmjena znanja i iskustva s drugim udrugama
- razmjena znanja na seminarima i konferencijama
- provedeni edukativni projekti za mlade

Edukacija potrošača i ostalih zainteresiranih strana

- educiranje krajnjih primatelja donirane hrane o razlikama između "upotrijebiti do" i "najbolje upotrijebiti do" datuma
- edukativne radionice za korisnike pučke kuhinje i vlastite djelatnike
- promocija teme kroz nagradne igre
- edukativni materijali postavljeni na mjestu podjele hrane
- educirano osoblje
- održane radionice za školsku i predškolsku dob
- pružene savjetodavne usluge za sprječavanje otpada od hrane poslovnim subjektima
- uključene edukativne aktivnosti na temu otpada od hrane u okviru pružanja redovnih usluga edukacije i savjetovanja vezano uz hranu
- sudjelovanje u medijskim objavama
- stvaranje partnerstva u educiranju i javnom nastupu

Doniranje hrane

- aktivno traženje novih donatora i sklapanje sporazuma o doniranju
- preraspodjela viškova hrane za doniranje sa drugim posrednicima u doniranju hrane
- uključeni novi donatori hrane

Interni procesi

- uspostavljen sustav mjerenja otpada od hrane i smanjenje za 5%

4.7 Primjeri dobre prakse u skupini Udruženja i tvrtke grupacije

Strategije i edukacije

- poticanje i motiviranje članova na sprječavanje otpada od hrane
- objave na vlastitim stranicama
- održane edukacije i osposobljavanje za članice
- postavljen zajednički cilj smanjenja otpada od hrane za grupaciju

#Hrana nije otpad

5. Zaključak

U izvještajnom razdoblju je od datuma potpisivanja Sporazuma, kada je Sporazum potpisalo 33 Potpisnika, pristupilo dodatnih 16 Potpisnika. Međutim, u istom razdoblju je iz Sporazuma istupilo 10 Potpisnika tako da Sporazum trenutno broji 39 Potpisnika. Gledajući prema skupinama Potpisnika, najviše Potpisnika broji skupina Neprofitne organizacije sa 14 Potpisnika, a slijede: Proizvodnja i prerada (7), Trgovina (5), Jedinice regionalne i lokalne samouprave (5), Znanost i akademija (4), Udruženja i tvrtke grupacije (3) te Ugostiteljstvo i institucionalne kuhinje (1), dok u skupini Primarna proizvodnja još nema Potpisnika.

Potpisnici su definirali ukupno 180 pokazatelja koji su planirani ostvariti u izvještajnom razdoblju. Od 180 pokazatelja, njih 144 pripada skupini obveznih aktivnosti, dok 36 pripada skupini dobrovoljnih aktivnosti. Vrste pokazatelja za aktivnosti se razlikuju ovisno o skupini Potpisnika, odnosno njihovom djelokrugu rada i razini postavljene ambicije.

Od ukupno 180 planiranih pokazatelja u ovom izvještajnom razdoblju, ostvareno je njih 101 (56,11%), djelomično je ostvareno 32 (17,78%) pokazatelja, a 47 (26,11%) pokazatelja je neostvareno. Budući da od 47 neostvarenih pokazatelja, 16 pripada aktivnostima objave vlastitih dobrih praksi na portalu „Hrana nije otpad“, može se zaključiti da su Potpisnici velikim djelom ostvarili ili su bar jednim dijelom ostvarili pokazatelje iz ostalih skupina aktivnosti.

Kod Potpisnika iz skupina: Proizvodnja i prerada, Trgovina te Ugostiteljstvo i institucionalne skupine, koji su se obvezali na smanjenje otpada od hrane do 2028. godine u skladu sa svojim mogućnostima, došlo je do smanjenja prosječne količine otpada od hrane na 100 kg proizvedene/distribuirane hrane. Prema podacima iz 2022. godine, Potpisnici iz navedenih skupina su u prosjeku imali 3,78 kg otpada od hrane na 100 kg proizvedene/distribuirane hrane, dok su u izvještajnom razdoblju imali u prosjeku 3,34 kg otpada od hrane na 100 kg proizvedene/distribuirane hrane, što je smanjenje za 9%.

Zaključak je da su u prvom izvještajnom razdoblju provedene brojne aktivnosti i ostvarena velika većina zadanih pokazatelja. Najviše aktivnosti je odrađeno u području edukacije i podizanja svijesti potrošača, što je i za očekivati, a budući da temeljitije promjene u internim procesima i značajnije reforme poslovanja zahtijevaju i nešto duže procese. Napravljeni su značajni iskoraci i u pogledu konkretnog smanjenja otpada od hrane kod većine Potpisnika. S druge strane, prostora za napredak ima u pogledu uključivanja novih Potpisnika, osobito u skupinama koje imaju mali broj Potpisnika ili nemaju Potpisnika poput Primarne proizvodnje. Nadalje, budući da je jedan od ciljeva Sporazuma, širenje dobrih praksi i davanja primjera drugim subjektima, potrebno je jače poticati objave primjera dobrih praksi na portalu *Hrana nije otpad*. Vezano uz izvještavanje, poželjno je izvještavanje o količinama otpada od hrane u apsolutnim i relativnim jedinicama, kao i razmatranje faktora korekcije za povećanje proizvodnje, a u svrhu transparentnijeg i jasnijeg praćenja napretka.

PRILOG 1.

Popis Potpisnika

1. Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. Biovega d.o.o
3. Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije
4. Caritas Zagrebačke nadbiskupije
5. Centar za edukaciju i informiranje potrošača
6. Dukat d.d.
7. Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci
8. Fortenova grupa d.d.
9. Grad Velika Gorica
10. Grad Zagreb
11. Histris d.o.o.
12. Hrvatski Crveni križ Društvo Crvenog križa Krapinsko-zagorske županije
13. Hrvatski Crveni križ Društvo Crvenog križa Zagrebačke županije
14. Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec
15. Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ploče
16. Humanitarna udruga Dar dobrote
17. Humanitarna udruga Duga Vukovar
18. Ikea Hrvatska d.o.o.
19. Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč
20. Istarska županija
21. Kaufland Hrvatska k.d.
22. Koka d.o.o.
23. Konzum plus d.o.o.
24. METRO Cash&Carry d.o.o.
25. Nestlé Adriatic d.o.o.
26. Općina Medulin
27. PIK Vrbovec plus d.o.o.
28. Podravka d.d.
29. Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu
30. Reto centar Zagreb
31. Udruga gradova u Republici Hrvatskoj
32. Udruga Kolajna ljubavi
33. Udruga Milosrđe-Centar za beskućnike
34. Udruga za pomoć djeci i mladima „Radost“
35. Udruga za promicanje vrijednosti hrvatske gastronomske i enološke baštine „Gastronomadi“
36. Ustanova Dobri dom grada Zagreba
37. Vindija d.d.
38. Zagrebačka županija
39. Zvijezda plus d.o.o.

PRILOG 2.

1. SKUPINA SEKTORA PRIMARNE PROIZVODNJE

Obvezne aktivnosti:

1. doniranje hrane-sklapanje sporazuma o suradnji sa bankom hrane i/ili posrednicima u lancu doniranja hrane te uključivanje u e-doniranje
2. uspostava sustava mjerenja i praćenja količina otpada od hrane
3. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad

Dobrovoljne aktivnosti:

1. optimiziranje berbe/žetve/klanje/ulova (odgovarajuće i optimalne tehnike berbe, odgovarajuće vrijeme berbe, izbjegavanje nepotpune berbe/žetve)
2. optimiziranje skladištenja (odgovarajući skladišni i infrastrukturni uvjeti, osiguranje hladnog lanca)
3. optimiziranje proizvodnje/uzgoja (kontrolirana upotreba zaštitnih sredstava, izbjegavanje prevelike proizvodnje)
4. distribucija/transport (adekvatni transportni uvjeti i tehnike rukovanja proizvodima)
5. optimiziranje ponovne upotrebe neizbježno stvorenih viškova hrane (prevelika proizvodnja-prerada viškova u druge proizvode kao npr. zimnica, prerađevine)
6. optimiziranje ponovne upotrebe nusproizvoda proizvodnje i prerade hrane
7. upotreba inovativnih načina proizvodnje, skladištenja i pakiranja hrane
8. podizanje svijesti, informiranje i educiranje potrošača o problemu i mogućnostima kojima oni mogu pridonijeti sprječavanju nastajanja i smanjenja otpada od hrane (voće i povrće koje izgledom ne udovoljava zahtjevima tržišta zbog smanjene težine, neodgovarajućeg oblika, boje, veličine)
9. edukacije i osposobljavanje zaposlenika
10. korištenje hrane kao hrane za životinje, u slučaju da nije moguća redistribucija u svrhu prehrane ljudi

2. SKUPINA SEKTORA PROIZVODNJE I PRERADE HRANE

Obvezne aktivnosti:

1. doniranje hrane-sklapanje sporazuma o suradnji sa bankom hrane i/ili posrednicima u lancu doniranja hrane te uključivanje u e-doniranje

2. podizanje svijesti, informiranje i educiranje potrošača o problemu i mogućnostima kojima oni mogu pridonijeti sprječavanju nastajanja i smanjenja otpada od hrane
3. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad
4. uspostava sustava mjerenja i praćenja količina otpada od hrane

Dobrovoljne aktivnosti:

1. optimiziranje ponovne upotrebe neizbježno stvorenih viškova hrane
2. optimiziranje ponovne upotrebe nusproizvoda proizvodnje i prerade hrane
3. upotreba inovativnih načina proizvodnje, skladištenja, konzerviranja te pakiranja
4. unapređenje internih procesa za rukovanje hranom (nabava, skladištenje, prerada, pakiranje, transport)
5. edukacije i osposobljavanje zaposlenika
6. iskorištavanje proizvoda koji nisu komercijalizirani iz raznih razloga
7. korištenje hrane kao hrane za životinje, u slučaju da nije moguća redistribucija u svrhu prehrane ljudi

3. SKUPINA SEKTORA TRGOVINE

Obvezne aktivnosti:

1. doniranje hrane-sklapanje sporazuma o suradnji sa bankom hrane i/ili posrednicima u lancu doniranja hrane te uključivanje u e-doniranje
2. podizanje svijesti, informiranje i educiranje potrošača o problemu i mogućnostima kojima oni mogu pridonijeti sprječavanju nastajanja i smanjenja otpada od hrane (rokovi trajanja, voće i povrće koje izgledom ne udovoljava zahtjevima)
3. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad
4. uspostava sustava mjerenja i praćenja količina otpada od hrane

Dobrovoljne aktivnosti:

1. poticanje optimiziranja ponovne upotrebe neizbježno stvorenih viškova hrane
2. poticanje optimiziranja ponovne upotrebe nusproizvoda proizvodnje i prerade hrane
3. poticanje upotrebe inovativnih načina proizvodnje, skladištenja, konzerviranja te pakiranja
4. unapređenje internih procesa za rukovanje hranom (nabava, skladištenje, prerada, pakiranje, transport)

5. korištenje hrane kao hrane za životinje, u slučaju da nije moguća redistribucija u svrhu prehrane ljudi

4. SKUPINA SEKTORA UGOSTITELJSTVA I INSTITUCIONALNIH KUHINJA

Obvezne aktivnosti:

1. doniranje hrane - sklapanje sporazuma o suradnji sa bankom hrane i/ili posrednicima u lancu doniranja hrane te uključivanje u e-doniranje
2. podizanje svijesti, informiranje i educiranje potrošača (ponuda hrane za nošenje doma, prilagodba veličine porcija, gdje je to moguće, količine hrane kod buffet posluživanja)
3. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad
4. uspostava sustava mjerenja i praćenja količina otpada od hrane

Dobrovoljne aktivnosti:

1. optimiziranje ponovne upotrebe neizbježno stvorenih viškova hrane
2. optimiziranje ponovne upotrebe nusproizvoda proizvodnje i prerade hrane
3. unapređenje internih procesa za rukovanje hranom
4. edukacije i osposobljavanje zaposlenika
5. korištenje hrane kao hrane za životinje, u slučaju da nije moguća redistribucija u svrhu prehrane ljudi

5. SKUPINA ZNANSTVENE I AKADEMSKE ZAJEDNICE

Obvezne aktivnosti:

1. razvoj istraživačkih projekata usmjerenih na sprječavanje otpada od hrane (inovacije i tehnologije prerade, skladištenja i transporta, razvoj ambalaže, istraživanje potrošačkih navika i stavova i dr.)
2. prijenos rezultata i istraživačkih radova u praksu kroz suradnju sa subjektima u poslovanju s hranom, državnim i javnim institucijama, udrugama civilnog društva i drugim zainteresiranim stranama.
3. uvrštavanje edukacije na temu sprječavanja otpada od hrane u svim fazama prehrambenog lanca u studijske programe, ako je primjenjivo
4. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad

Dobrovoljne aktivnosti:

1. pronalaženje novih načina korištenja i valorizacije ostataka i viškova sirovina i nusproizvoda iz procesa proizvodnje hrane kao jeftinih sirovina za neke nove proizvode te prijenos u praksu
2. uspostava sustava mjerenja i praćenja količina otpada od hrane, ako je primjenjivo
3. edukacije i osposobljavanje zaposlenika

6. SKUPINA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE**Obvezne aktivnosti:**

1. uključivanje sprječavanja otpada od hrane u planske i strateške dokumente JLP(R)S
2. poticanje unapređenja doniranja hrane kroz podršku posrednicima u lancu doniranja hrane i banke hrane
3. provođenje edukativnih kampanja za potrošače
4. razvoj projekata smanjivanja nastajanja otpada od hrane u ustanovama i tvrtkama pod vlastitom nadležnosti, po odabiru te izvještavanje o napretku
5. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad

Dobrovoljne aktivnosti:

1. poticanje inovativnih projekata za sprječavanje otpada od hrane
2. poticanje kratkih lanaca opskrbe hranom
3. poticanje društvene odgovornosti i socijalno osjetljivog poslovanja prehrambenog sektora
4. uspostava sustava mjerenja i praćenja količina otpada od hrane
5. edukacije i osposobljavanje zaposlenika

7. SKUPINA NEPROFITNIH ORGANIZACIJA I INICIJATIVA**Obvezne aktivnosti:**

1. razvoj projekata usmjerenih na sprječavanje otpada od hrane
2. provođenje edukativnih kampanja za potrošače
3. razmjena iskustava i repliciranje rezultata projekata sa svim zainteresiranim stranama

4. objava dobrih praksi na Portalu Hrana nije otpad

Dobrovoljne aktivnosti:

1. pružanje savjetodavnih usluga za smanjenje otpada od hrane
2. poticanje unapređenja doniranja hrane
3. edukacije i osposobljavanje zaposlenika i suradnika

8. SKUPINA UDRUŽENJA I TVRTKI GRUPACIJA

Obvezne aktivnosti:

1. poticanje i motiviranje članova udruženja/grupacije na sprječavanje otpada od hrane
2. promoviranje i informiranje članova udruženja/grupacije o Dobrovoljnom sporazumu
3. prijenos znanja i informacija članovima udruženja/grupacije na temu sprječavanja otpada od hrane